

ภาษีเงินได้นิติบุคคล: กำไรสุทธิ อัตราภาษี กำหนดยื่น และรายจ่ายต้องห้าม

โดย เอกสยาม ชัยศรี ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะ กรณี การพิจารณาแต่ละ เรื่อง ต้องอาศัย
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ [https://
eksiamcorporatelaw.com/articles/tax-assessment-compliance.html](https://eksiamcorporatelaw.com/articles/tax-assessment-compliance.html)

กฎหมายที่ใช้อ้างอิงในบทความนี้

- ประมวลรัษฎากร มาตรา 65: นิยามกำไรสุทธิและหลักเกณฑ์สิทธิ
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ: เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิ
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ตรี: รายจ่ายต้องห้ามทางภาษี
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 66: ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 67 ทวิ: การยื่นภาษีกลางปี (ภ.ง.ด.51)
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 68-69: กำหนดเวลายื่นภาษีปลายปี (ภ.ง.ด.50)

ใครต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล?

ประมวลรัษฎากรมาตรา 66 กำหนดว่าบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งใน
ทางปฏิบัติครอบคลุมบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และกิจการร่วมค้า (Joint
Venture) ที่จดทะเบียนในประเทศไทย รวมถึงสาขาของบริษัทต่างชาติที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย

กำไรสุทธิ: ฐานภาษีที่ต้องเข้าใจให้ถูกต้อง

ประมวลรัษฎากรมาตรา 65 วางหลักการคำนวณกำไรสุทธิว่า

"เงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามความในส่วนนี้ คือกำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากการ หรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี"

: ประมวลรัษฎากร มาตรา 65

หลักสำคัญ ที่มาตรา 65 กำหนด อีก ประการหนึ่ง คือ "หลักเกณฑ์ สิทธิ" (Accrual Basis) ซึ่ง หมายความว่า รายได้ต้องนำมารวมในรอบบัญชีที่เกิดสิทธิจะได้รับ ไม่ใช่เมื่อได้รับเงินจริง และรายจ่ายต้องนำมาหักในรอบบัญชีที่มีหน้าที่ต้องจ่าย ไม่ใช่เมื่อจ่ายจริง นี่คือหัวใจของระบบบัญชีที่ถูกต้องตามภาษี

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลมาตรฐานคือ 20% ของกำไรสุทธิ แต่บริษัทที่จัดเป็น "วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" หรือ SMEs ที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการรวมกันไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อรอบระยะเวลาบัญชี จะได้รับอัตราภาษีพิเศษดังนี้

กำไรสุทธิ	บริษัททั่วไป	SME (ทุน ≤ 5 ล้าน / รายได้ ≤ 30 ล้าน)
ไม่เกิน 300,000 บาท	20%	ยกเว้น (0%)
300,001-3,000,000 บาท	20%	15%
เกิน 3,000,000 บาทขึ้นไป	20%	20%

นอกจากนี้ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ได้รับอัตราภาษีพิเศษในบางกรณี และบริษัทที่ได้รับส่งเสริมการลงทุนจาก BOI อาจได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลาที่กำหนด

รายการต้องห้าม: สิ่งที่ไม่หักจากรายได้ไม่ได้

ประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ตรี กำหนดรายการต้องห้ามที่นำมาหักออกจากรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้ ซึ่งเป็นจุดที่ธุรกิจมักเข้าใจผิดและนำไปสู่การถูกประเมินภาษีเพิ่ม รายการต้องห้ามสำคัญ ได้แก่

ประเภทรายการต้องห้าม	คำอธิบาย
รายจ่ายส่วนตัว	รายจ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการโดยตรง เช่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของกรรมการที่นำมาเบิกจากบริษัท
เงินสมทบกองทุนส่วนเกิน	เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเกินอัตราที่กฎหมายอนุญาต (สูงสุด 15% ของค่าจ้าง)
ค่าปรับ ค่าเสียหาย	เบี้ยปรับและเงินเพิ่มภาษีอากรที่ต้องชำระ รวมถึงค่าปรับจากการฝ่าฝืนกฎหมาย
รายจ่ายที่ไม่มีหลักฐาน	รายจ่ายที่ไม่มีใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานอันสมควร
ค่าของขวัญและเลี้ยงรับรองเกินอัตรา	ค่าของขวัญหักได้ไม่เกิน 2,000 บาทต่อคนต่อคราว ค่าเลี้ยงรับรองหักได้ไม่เกิน 0.3% ของรายได้
ดอกเบี้ยเงินกู้จากผู้ถือหุ้นเกินอัตราตลาด	หากบริษัทกู้เงินจากผู้ถือหุ้นในอัตราดอกเบี้ยสูงเกินสมควร ส่วนที่เกินอาจถูกตีความเป็นรายการต้องห้าม

กำหนดการยื่นภาษี: อย่าพลาดกำหนดเวลา

บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 ครั้งต่อปี ตามประมวลรัษฎากร

แบบยื่น	ช่วงเวลา	กำหนดยื่น	หมายเหตุ
ภ.ง.ด.51 (กลางปี)	ครึ่งปีแรกของรอบบัญชี	ภายใน 2 เดือนนับจากวันสุดท้ายของ 6 เดือนแรก	คำนวณและชำระภาษีจากกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิทั้งรอบบัญชี (บริษัทจดทะเบียนและสถาบันการเงินตามมาตรา 67 ทวิ (2) คำนวณจากกำไรสุทธิจริงของหกเดือนแรก)
ภ.ง.ด.50 (ปลายปี)	ทั้งรอบบัญชี	ภายใน 150 วันนับจากวันสุดท้ายของรอบบัญชี	ยื่นงบการเงินและชำระภาษีส่วนที่เหลือ

สำหรับรอบบัญชีที่สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม (รอบบัญชีทั่วไป) หมายความว่า ต้องยื่น ภ.ง.ด.51 ภายในวันที่ 31 สิงหาคม และต้องยื่น ภ.ง.ด.50 ภายในวันที่ 31 พฤษภาคมของปีถัดไป (ยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ได้รับขยายเวลา 8 วัน)

กรณีไม่ยื่น ภ.ง.ด.51 หรือยื่นโดยแสดงประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิจริงของรอบบัญชีนั้น โดยไม่มีเหตุอันสมควร ประมวลรัษฎากรมาตรา 67 ตรี กำหนดให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของจำนวนภาษีที่ต้องชำระกลางปี หรือของภาษีที่ชำระขาด แล้วแต่กรณี การประมาณการอย่างรอบคอบจึงช่วยหลีกเลี่ยงต้นทุนส่วนนี้ได้

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย: หน้าที่ที่ธุรกิจมักลืม

นอกจากภาษีนิติบุคคลแล้ว บริษัทยังมีหน้าที่เป็น "ผู้หักภาษี ณ ที่จ่าย" เมื่อจ่ายเงินบางประเภท ซึ่งต้องนำส่งกรมสรรพากรภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป (หรือวันที่ 15 กรณียื่นทางอินเทอร์เน็ต) อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่พบบ่อยในธุรกิจทั่วไป ได้แก่ ค่าบริการ 3%, ค่าเช่า 5%, เงินปันผล 10%, ค่าจ้างพนักงาน (ตามอัตราก้าวหน้า) และการจ่ายให้บริษัทต่างประเทศอาจต้องหักสูงถึง 15%

การวางแผนภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การวางแผนภาษีที่ดีต้องแยกให้ออกระหว่าง "การวางแผนภาษี" (Tax Planning) ซึ่งใช้สิทธิประโยชน์ที่กฎหมายอนุญาต กับ "การหลีกเลี่ยงภาษีโดยไม่ชอบ" (Tax Evasion) ซึ่งมีโทษทางอาญา แนวทางการวางแผนภาษีอย่างถูกต้องที่บริษัทควรพิจารณา ได้แก่ การใช้สิทธิหักค่าใช้จ่ายได้สองเท่า (Double Deduction) สำหรับค่าใช้จ่ายด้าน R&D และการฝึกอบรม การวางแผนโครงสร้างเงินเดือนกรรมการที่เหมาะสม และการพิจารณาขอรับส่งเสริม BOI ถ้าเข้าเงื่อนไข

สัญญาณเตือนที่สรรพากรให้ความสนใจ

- รายจ่ายสูงผิดปกติเมื่อเทียบกับรายได้ โดยเฉพาะค่าที่ปรึกษาและค่าโฆษณา
- รายได้ต่ำผิดปกติเมื่อเทียบกับธุรกิจประเภทเดียวกัน
- ยื่น ภ.ง.ด.51 โดยประมาณการกำไรต่ำมากทุกปี แล้วกำไรจริงสูงกว่ามาก
- รายการระหว่างกันกับบริษัทในกลุ่มโดยไม่มี Transfer Pricing Policy
- ขาดเอกสารประกอบรายจ่ายที่ครบถ้วน

ทำไมธุรกิจต้องการที่ปรึกษาที่เข้าใจทั้งกฎหมายและบัญชี?

ภาษีนิติบุคคลมีความเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับการบัญชีและกฎหมายองค์กรธุรกิจ ความผิดพลาดในการวางแผนโครงสร้างธุรกิจตั้งแต่ต้นอาจนำไปสู่ภาระภาษีที่ไม่จำเป็น ในทางกลับกัน การวางแผนที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นสามารถลดภาระภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างมีนัยสำคัญ

เอกสยาม ชัยศรี ที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากร พร้อมให้คำปรึกษาด้านโครงสร้างภาษีที่เหมาะสม การตรวจสอบเอกสารและสัญญาณที่มีผลต่อภาษี และการให้ความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นภาษีที่ธุรกิจกำลังเผชิญ

สรุปสาระสำคัญ

- ภาษีนิติบุคคลคิดจากกำไรสุทธิ (รายได้ หัก รายจ่ายที่ยอมให้หัก): ไม่ใช่รายได้ทั้งหมด
- อัตรามาตรฐาน 20% แต่ SME ที่ทุน ≤ 5 ล้าน รายได้ ≤ 30 ล้าน ได้อัตราพิเศษถึง 0%
- ยื่น ภ.ง.ด.51 กลางปี ภายใน 2 เดือน / ยื่น ภ.ง.ด.50 ปลายปี ภายใน 150 วัน
- ประमाणการกำไรขาดไปเกิน 25% โดยไม่มีเหตุอันสมควร มีเงินเพิ่มร้อยละ 20 ตามมาตรา 67 ตี
- รายจ่ายต้องมีหลักฐานครบถ้วนและต้องเกี่ยวข้องกับกิจการโดยตรง

